

individuele vrijheid
participatie
gelijke rechten
solidariteit
waardigheid

=====
Basisrechten

België is een **rechtsstaat** en een **democratie** die ieders mensenrechten e

De Staat garandeert de naleving van de wet. De Staat mag alleen handelen als de **Grondwet** of de wet haar dit toelaat. Ze is georganiseerd volgens het principe van de scheiding van de machten. Vooral justitie is onafhankelijk van de regering.

België is een Staat die functioneert met **regels** en **procedures**.

België is een neutrale Staat, dit betekent een Staat waar de openbare macht gescheiden is van de religieuze (godsdienstige) macht. De openbare diensten moeten neutraal zijn.

De Staat wil dat de rechten van haar burgers gerespecteerd worden. Als beslissingen hen schaden, dan mogen zij die betwisten in de rechtbank.

België is een **constitutionele en parlementaire monarchie...**

...die werkt volgens het principe van de **representatieve democratie**.

De macht wordt gedeeld door de koning en het parlement.

- Het **parlement** is de wetgevende macht: het werkt wetten uit en stemt ze.
- De **uitvoerende macht** past de wetten toe die het parlement heeft gestemd. Ze is in handen van de koning en de regering.
- Deze machten zijn vastgelegd in de **Grondwet**.

In een **representatieve democratie** verkiest het volk vertegenwoordigers die in hun plaats de macht uitoefenen.

De **verkiezingen** zijn het eerste niveau waarop burgers deelnemen aan het gemeenschappelijke leven.

- Er zijn verkiezingen voor de verschillende machtsniveaus in België: Europees, federaal, voor de gewesten en gemeenschappen, provinciaal en gemeentelijk.
- Belgische burgers van 18 jaar en ouder zijn verplicht om te stemmen bij deze verkiezingen.
- Burgers van lidstaten van de Europese Unie (EU) mogen deelnemen aan de Europese en gemeentelijke verkiezingen. Om te stemmen moeten ze zich inschrijven in hun gemeente.
- Mensen uit niet-EU-lidstaten mogen deelnemen aan de verkiezingen voor de gemeente als zij minstens 5 jaar legaal in België verblijven. Om te stemmen moeten zij zich inschrijven in hun gemeente.

en **burgerrechten** beschermt.

Deze rechten zijn bijvoorbeeld het recht op leven, het verbod op foltering, slavernij en dwangarbeid. Deze rechten zijn absoluut (de Staat mag ze niet veranderen).

De democratie is gebaseerd op de actieve deelname van burgers aan het openbare leven in al zijn vormen: politieke en juridische instellingen, sociale dialoog, de pers, verenigingen en deelname aan het lokale leven.

België is een democratie gebaseerd op pluralisme 📖.

Pluralisme betekent dat verschillende meningen en overtuigingen naast elkaar bestaan. Maar ook dat er **dialoog** en **debatten** zijn tussen deze meningen en overtuigingen.

Iedereen heeft het recht te behoren tot een vereniging 📖 om zo de samenleving te proberen veranderen, medeburgers te helpen of politieke beslissingen te beïnvloeden.

Burgers hebben het **recht om te staken**, te **betogen** en om petitie's te tekenen.

Alle burgers zijn gelijk in rechten en

Mannen en vrouwen zijn gelijk.

Mannen en vrouwen hebben dezelfde rechten en dezelfde plichten, met name:

- om te werken en voor de sociale zekerheid,
- om te stemmen,
- om een bankrekening te hebben,
- om beslissingen te nemen over de woonplaats,
- in verband met de kinderen,
- bij een scheiding of uit elkaar gaan.

Elke vorm van **discriminatie** is verboden. Bijvoorbeeld voor de toegang tot:

- werk,
- een woonplaats,
- administratieve diensten,
- privé-diensten.

Alle personen hebben recht op een gelijke bescherming door de wet. Elke vreemdeling die in België is, geniet de bescherming van personen en goederen, behalve als de wet het anders voorziet.

Er zijn een aantal basisvrijheden die de Staat beschermt, met name:

- de individuele vrijheid,
- het recht op een privé en familiaal leven,
- het recht om zijn levensstijl en beroep te kiezen.

Iedereen heeft recht op vrijheid van meningsuiting, vergadering, vereniging en godsdienst.

De wet bevestigt en beschermt:

- het recht om te leven,
- het recht om te trouwen,
- het recht om waardig te sterven,
- het recht om vrijwillig een zwangerschap te onderbreken.

De rechten en vrijheden van het individu worden uitgeoefend met respect voor die van anderen en voor het algemeen welzijn. Dus de Staat kan deze rechten en vrijheden beperken. Zo kan je de vrijheid van geloof niet gebruiken om de schoolwetten te overtreden. En zo geeft de vrijheid van meningsuiting niet het recht om een persoon of groep van personen te beledigen.

Zie woordenlijst pagina 67

in waardigheid

→ **Iedereen heeft recht op menselijke waardigheid**, vooral op:

- een eerlijk loon,
- sociale zekerheid,
- gezondheidszorg,
- sociale, medische en juridische hulp,
- een goede woning,
- een gezonde omgeving en
- culturele en sociale ontwikkeling.

Een systeem van solidariteit zorgt ervoor dat je deze rechten kunt gebruiken, met name de solidariteit tussen de actieve bevolking en de ouderen, tussen wie werk heeft en wie werkloos is, tussen wie kinderen heeft en wie er geen heeft, tussen wie gezond is en wie ziek is.

Dit systeem zorgt er ook voor dat wie een handicap heeft en wie geen bestaansmiddelen heeft, hulp krijgt. **(gegarandeerd minimuminkomen en sociale bijstand)**

